

OBČANKA

Chytrý občan

6

Metoda otevřené didaktiky

Mgr. Robert Čapek, Ph.D., pracoval v průběhu své pedagogické kariéry postupně nejen jako pomocný vychovatel a vychovatel, ale i jako pomocný učitel ve zvláštní škole. Na základních a středních školách vyučoval tělesnou výchovu, zeměpis, rodinnou výchovu, dějepis, matematiku i další předměty. Také působil na univerzitě v Hradci Králové jako učitel didaktiky, pedagogiky, psychologie a sociologie.

I přesto, že byl během vlastních studií pokládán spíše za horšího žáka, nakonec se stal doktorem pedagogiky (PdF UP v Olomouci) a psychologie (PdF UK v Praze).

V současné době jako lektor a školitel seznamuje pedagogy se strategií Líného učitele, se suportivními a alternativními výukovými metodami, způsoby hodnocení a sebehodnocení žáků i dalšími tématy. Je také autorem blogu, řady učebnic i knih pro odbornou pedagogickou veřejnost a v neposlední řadě se stará o internetové stránky nazvané Líný učitel.

OBČANKA 6 – Chytrý občan

Učebnice výchovy k občanství pro 6. ročník – metoda otevřené didaktiky

Autor:	Mgr. Robert Čapek, Ph.D.
Garant:	PhDr. Mgr. Radim Štěrba, Ph.D., DiS.
Lektoři:	Mgr. Stanislava Bandorová, Mgr. Tereza Divišová, Mgr. Jana Karolová, Mgr. Yvona Masaříková, Mgr. Hana Nogová, Mgr. Kristýna Řezníčková, Ing. Milan Ulrich
Jazyková korektura:	Mgr. Markéta Maturová, Ph.D., Mgr. Vendula Bailey
Grafická úprava a sazba:	Sára Doležalová
Návrh obálky:	Sára Doležalová
Ilustrace postav:	Markéta Ryplová
Produktový manažer:	Mgr. Eva Grombířová, Mgr. Lucie Pěnkavová
Projektový manažer:	Ing. Maroš Blahovec
Další spolupráce:	Sára Doležalová, Bc. Kristýna Zinková, Bc. Tomáš Jakubec
ISBN:	978-80-7563-312-5 1. vydání, 2021
Copyright:	© Vydavatelství Taktik International, s.r.o., , Praha 2021
Vyrobil a vydal:	Taktik International, s.r.o., Argentinská 38, 170 00 Praha 7

Všechna práva vyhrazena. Šíření či reprodukce obsahu nebo jeho částí jakýmkoliv způsobem jsou bez předchozího písemného souhlasu vydavatele zakázány.

Obsah

Struktura publikace	2
Představení postav – Fox	4
Představení postav – Gameover	5
Soft skills	6
Chytrý občan	7
Analytik	8
PR manažer	9
Rozdělení kapitol	10

1. Naše vlast, můj domov!

Y-diagram	12
Instantní fotoaparát	13
Kvarteto	13
My žijeme v České republice!	14
Národní stromy jiných států	16
Je to v pořádku?	17
Výroční plakát	18
Významný český vlastenec	19
Hobiti	20
Národní cítění	22
Vlastenectví, nebo nacionalismus?	23
Památky UNESCO	24
Můj příběh	30

2. Mezilidské vztahy

Solidarita	33
Organizace, které pomáhají	34
Jak může pomoci 20 korun?	35
Tolerance a netolerance	36
Analýza myšlenek	37
Plakát proti rasismu	38
Zvířecí bajky	39
Help! Pomoc!	40
Najdi řešení	42

Spolupráce	43
Stavba věže	44
Namaluj dům	45
Deset zlatých pravidel kooperace	45
Role v týmu	46
Příklady dobrých týmů	48
Gender	49
Či jsou ty hračky?	50
Táboření: rozdělení úkolů	51
Gender v reklamě	52
Vlaštovky a Amazonky	54

3. Sociální chování

Noviny	59
Vandalismus	60
Graffiti: vandalismus, nebo umění?	62
Street art	64
Komunikace	65
Vnímáme stejně, nebo rozdílně?	66
Hrdlička a jestřáb	67
Mýdlový konflikt	68
Chytrá hádka	70

4. Základy práva

Lidská práva	72
Vláda mimozemšťanů	73
Právo za války	74
Co je nejhorší?	77
Práva dítěte	78
Problematická reklamace	80

Zdroje	82
Příloha – Užívání státních symbolů ČR	84

Ahoj!

Velmi nás těší, že držíš v ruce zrovna naši učebnici výchovy k občanství!
Knížka se ale moc nepodobá těm, které běžně nosíš v batohu.
Zajímá tě, v čem se liší?

► Konec nudné teorie!

Chceš věcem skutečně porozumět? Záleží ti na tom, aby sis nové poznatky zapamatoval/a?
Věříme, že k takovému cíli tě nedovede biflování nejrůznějších pojmů nazpaměť...
Myslíme si, že je mnohem účinnější, když:

- ... ti danou látku co nejvíce propojíme s praxí.
- ... ti budeme pokládat důležité a zajímavé otázky, které tě donutí se zamyslet.
- ... k učení přistoupíme jako k něčemu, co ti bude přinášet jen radost a žádný stres.

► Užívej si!

Naším cílem je, abys byl/a v hodině co nejvíce aktivní a měl/a dobrou náladu. Žádné koukání na hodinky, kdy už bude přestávka, na to nebude čas! Budeš tvořit, radit se se spolužáky a podnikat nejrůznější zábavné projekty i mimo třídu. Vědomosti se ti tak do hlavy dostanou mnohem snadněji, protože je získáš prostřednictvím příjemných zážitků!

► Jde o mnohem víc než jen o hodinu občanky!

Byli bychom moc rádi, kdyby sis po roce práce s touto učebnicí neodnesl/a pouze zajímavé poznatky a obohacující zážitky, ale i nové hodnoty a postoje.

- Měl by se z tebe stát zodpovědný a poctivý občan, který respektuje pravidla a zároveň zná svá práva.
- Práce s učebnicí by v tobě měla probudit lásku k vlasti a uvědomění, jak je důležité chovat se zodpovědně k přírodě.
- Naučíš se, jak být dobrým týmovým hráčem a empatickým posluchačem, který respektuje názory ostatních a zároveň nemá strach říci nahlas názor svůj.
- Seznámíš se s tématy, které v tobě nastartují chuť pomáhat lidem v nouzi.

► Zrcadlo, zrcadlo, kdo je na světě nejkrásnější?

Snažili jsme se pro tebe vytvořit knížku, která tě zaujme nejen svým obsahem, ale i spoustou zajímavých obrázků a fotek. Každá stránka je jiná, žije svůj vlastní příběh. Chtěli jsme, aby tě učebnice bavila, aby pro tebe bylo lákavé si ji prolistovat. Co myslíš, povedlo se?

► Ke všemu se stavíme čelem!

Nebojíme se otevírat žádná témata a dívat se na ně z různých úhlů. Budeme moc rádi, když se nad otázkami z učebnice pozastavíš s námi a skutečně se nad nimi zamyslíš.

► Je důležité vědět, odkud vítr fouká!

Informace čerpáme jen z kvalitních a ověřených zdrojů. K tomu bychom rádi vedli i tebe. Ne všechno, co čteme a slyšíme, je pravda. Je důležité naučit se informace třídit a umět si je ověřit na správném místě.

A co ty osnovy?

Možná teď váháš, jestli to nebude jen samá sranda a skutečně se naučíš všechno, co bys měl/a. Není důvod k obavám! Knižka obsahuje veškeré výstupy z Rámcově vzdělávacího programu. Asi se ptáš, co je to Rámcově vzdělávací program. Je to seznam učiva k danému předmětu vydaný přímo Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Tento seznam nám říká, jaké znalosti a dovednosti by sis měl/a osvojit. My jsme se snažili ti všechno toto učivo předat co nejzábavnější formou. Učebnice je didakticky velmi pestrá – každá hodina bude něčím nová a originální. Jednotlivé úkoly jsou navíc propojené s praktickým životem.

Snad ti všechny následující strany přinesou nejen hodně nových znalostí a dovedností, ale především spoustu radosti! 😊

= úkoly vyžadující internet

SOFT SKILLS

Jedním z našich cílů je, aby sis během práce s učebnicí rozvíjel/a takzvané *soft skills* (měkké dovednosti). Možná ti to totiž pomůže zorientovat se v tom, co chceš v životě dělat. Vždycky, když uvidíš na stránce náš obličej, znamená to, že tě čeká aktivita, která tyto měkké dovednosti upevňuje.

Pokud danou aktivitu splníš, získáš bod. Celkem můžeš dosáhnout skóre 15 bodů. Těchto 15 bodů je rozděleno do 3 oblastí po 5 bodech.

Těmito oblastmi jsou:

- 1) **Chytrý občan,**
- 2) **Analytik,**
- 3) **PR manažer.**

Každého z nich jsme ti popsali na dalších stránkách...

... a co že to jsou ty soft skills?

Soft skills jsou dovednosti týkající se tvého chování a charakteru. Jsou velmi důležité nejen ve tvém osobním životě, ale i na trhu práce. Čím dříve je začneš trénovat, tím připravenější budeš pro své vysněné povolání. Patří mezi ně například:

CHYTRÝ OBČAN

Chytrý občan je člověk, který se snaží zlepšovat stav společnosti. Není mu lhostejné veřejné blaho a svým zodpovědným chováním jde ostatním příkladem. Každý občan má svá práva a povinnosti. Chytrý občan dokáže svých práv využít. Jedná se o člověka, který je vnímavý ke svému okolí a zároveň se nebojí nahlas vyjádřit svůj názor.

Na jakých stranách učebnice můžeš získat body?

s. 42 1) Najdi řešení

To, že někoho označíme za chytrého občana, ještě neznamena, že všechno ví a zná. Značí to ale, že si dokáže vždy poradit a potřebné informace si dohledat. Pokud ses k této aktivitě i ty dokázal/a postavit čelem, trpělivě hledal/a řešení k daným úkolům a čerpal/a jsi jen z kvalitních a ověřených zdrojů, pak je bod tvůj! Vedeš si skvěle!

Zvládl/a
jsem
to!

s. 44 2) Stavba věže

Jak sis mohl/a na vlastní kůži vyzkoušet při stavbě věže, umět spolupracovat s ostatními lidmi je opravdu důležitá dovednost. Pokud ses dokázal/a přizpůsobit a zároveň svůj případný nesouhlas citlivým způsobem sdělit ostatním, rozhodně si zasloužíš být nazýván/a chytrým občanem!

s. 61 3) Projekt Antivandal

Vnímáš, když je s tvým okolím zacházeno nedůstojně? Není ti lhostejné, když někdo ničí prostředí školy nebo třídy? Pokud neuznáváš vandalismus a jdeš svému okolí příkladem tím, že se proti němu aktivně zapojuješ, pak si zasloužíš bod. Good job!

s. 64 4) Street art

Pokud jsi neseseděl/a s rukama v kapse, ale s chutí ses vrhnul/a do vylepšování vašeho školního pozemku, můžeš být právem nazýván/a chytrým občanem! Kdyby se takto chovali všichni, hned by se nám tu lépe žilo!

s. 81 5) Problematická reklama

Chytrý občan ví, že je nutné pečlivě dodržovat své povinnosti. Zároveň si je ale vědom toho, na co má právo, a nebojí se za svá práva bojovat. Dokázal/a ses u neochotného prodejce obhájit? Klobouk dolů, bod je tvůj!

Pokud jsi získal/a alespoň 4 body, hodí se k tobě povolání jako:

- právník,
- člen neziskové organizace,
- sociální pracovník,
- vydavatel časopisu, jako je například dTest,
- starosta...

„Chod' světem s očima otevřenýma a poslouvej nejen své bolesti a zájmy, ale i bolesti, zájmy a tužby těch ostatních.“

Milada Horáková

NÁRODNÍ CÍTĚNÍ

Snad každý občan má v sobě nejen lásku k vlasti, ke svému rodišti, ale i **národní cítění** – tedy pocit, že ke svému národu patří. Když se ale přežene, může vést ke špatnému vztahu vůči ostatním národům a zemím, sobectví a povyšování se. Národní cítění obvykle roste během živelných katastrof nebo války.

★ **Aktivita:** Podívej se na staré národní plakáty a snaž se najít shodné znaky. Promysli si, co nám chtějí tyto plakáty nejspíš sdělit.

🔍 **Otázka:** Myslíš, že stejné principy používají i jiné státy?

Pokus se o analýzu na základě plakátů, kterými byli občané USA, Francie a Velké Británie zváni ke vstupu do armády:

🇨🇪 *Jsi dívka se srdcem posetým hvězdami? Přidej se k ženskému armádnímu sboru hned teď!*

🇨🇪 *Pomoz Svobodným Francouzům bojovat za demokracii! Přidej se k Francii navždy!*

🇨🇪 *Ženy s vůlí zvítězit! Staň se členkou ženského armádního sboru.*

Vlastenectví, nebo nacionalismus?

Asi už víš, že vlast (starším označením *otčina*) je země narození, ke které cítíme sympatie a chováme ji v úctě. I tak si ale prostuduj následující pojmy.

Vlastenectví je kladný citový vztah k zemi, kde žijí. S vlastenectvím je spojena hrdost na úspěchy naší vlasti (v oblasti vědy, techniky, umění apod.) a kulturu. Vlastenectví se také vyznačuje touhou uchovat charakter země a základ její kultury.

Patriotismus je kladný vztah k pospolitosti, k níž člověk náleží. Nemusí se jednat o vlastní zemi, ale jen o menší území, např. rodný kraj či město, kde bydlí.

Nacionalismus je velmi intenzivní, až přehnané národní uvědomění, které se vymezuje protikladně k příslušníkům jiných národů.

★ **Aktivita 1:** Pokus se pojmy *vlastenectví*, *patriotismus* a *nacionalismus* vysvětlit vlastními slovy do sešitu.

★ **Aktivita 2:** Urči, které ze tří pojmů, jež ses právě naučil/a, charakterizují následující body:

- a) společné fandění hokejistům na náměstí,
- b) psaní na Facebook, že Češi jsou mnohem lepší než Slováci, kteří nestojí za nic,
- c) nošení trička s nápisem „Moravia“,
- d) úpravy historie do živé podoby, která náš národ ukazuje v lepším světle,
- e) malování národní vlajky na tvář při fandění fotbalistům České republiky,
- f) oslava místního výročí založení města kostýmovým středověkým průvodem,
- g) umístění českých vlaječek na automobil během mistrovství světa,
- h) nošení šály v barvách místního hokejového klubu,
- i) zákaz vstupu turistů/cizinců do míst, která jsou jen pro „místní“,
- j) nošení lidových krojů,
- k) pokládání věnců k památníkům padlých hrdinů.

🔗 Otázka:

Zúčastnil/a ses někdy oslavy nebo akce, kterou lze označit za vlasteneckou nebo patriotickou? Poděl se o své zážitky se třídou.

ORGANIZACE, KTERÉ POMÁHAJÍ

★ **Aktivita 1:** Pracujte v týmu. Zjistěte pomocí internetu, které organizace pomáhají druhým lidem. Napište alespoň 5 příkladů takových organizací a jejich konkrétního zaměření.

★ **Aktivita 2:** Jistě vás některá z organizací něčím zaujala. Zjistěte o ní v téže skupině co nejvíce informací a připravte si krátkou prezentaci pro spolužáky. Nezapomeňte zmínit:

- 🌍 jak se organizace jmenuje a jaký má znak,
- 🌍 jak, kdy a proč organizace vznikla,
- 🌍 jak konkrétně organizace pomáhá,
- 🌍 jakým způsobem může prostřednictvím této organizace pomoci každý z nás.

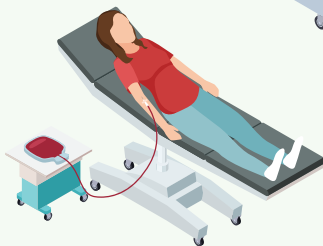

🗨️ **Otázka:** Kdyby ses měl/a stát členem některé z již existujících organizací, která by to byla a proč?

★ **Aktivita 3:** Představte si ve skupině, že zakládáte úplně novou organizaci. Nejprve si promyslete pár bodů:

- 🌍 jaký byste jí dali název,
- 🌍 jaké by měla logo,
- 🌍 v jaké konkrétní oblasti by pomáhala,
- 🌍 kolik byste zaměstnali lidí a jaké by měli funkce,
- 🌍 jakým způsobem byste dali o své organizaci vědět veřejnosti.

Nakreslete na papír úvodní stranu webových stránek vaší organizace. Svůj návrh následně prezentujte zbytku třídy.

🗨️ **Otázka na závěr:** Jak myslíš, že by vypadala naše republika a potažmo i celý svět, kdyby pomoc všech organizací rázem skončila? Co by se změnilo?

Po odprezentování vaší organizace třídě si přidej bod v oblasti **PR manažer.**

JAK MŮŽE POMOCI 20 KORUN?

První fáze: Polož před sebe dvacetikorunu.

Tvůj první úkol je jednoduchý: napiš do sešitu, za co bys ji teď nejraději utratil/a. Může to být cokoliv, třeba něco na zub ze školního automatu.

Druhá fáze: Nyní dejte všechny dvacetikoruny ve třídě na hromadu a sečtěte je.

S takovou částkou už byste mohli někomu pomoci. Ale komu? A jak?

Na webových stránkách Člověka v tísni www.skutecnydarek.cz je spousta nápadů, ze kterých si lze vybrat.

Například:

Školní pomůcky pro 7 dětí

Přirozenou touhou každého malého dítěte je poznat svět a naučit se co nejvíce. Váš dar pomůže hned sedmi dětem z chudé Afriky udělat první krůčky ke splnění tohoto snu. Díky vám jim pořídíme školní pomůcky, které nutně potřebují, aby mohly začít chodit do školy.

Dvacet kuřat

Hejno kuřat dokáže nevídané věci. Péče o drůbež totiž není až tak náročná, i v chudé a nehostinné oblasti se o ně lidé snadno postarají. Za to se dočkají skvělé odměny – chutné a zdravé přírodní konzervy jménem vejce. Z části vajec se vylíhnou další kuřata, takže hejno utěšeně poroste. Kuřátka i vejce pak rodina může vyměnit za další nutné věci – léky, boty, oblečení nebo potraviny. Díky vašemu daru si tak lidé pořídí to, nač by jinak nedosáhli.

Záchod

Žádný jiný vynález za posledních 200 let nezachránil tolik životů jako záchod. Přitom téměř jedna miliarda lidí na světě stále žádný záchod nevlastní a chodí vykonávat potřebu do křoví. To způsobuje znečištění vody, kterou lidé pijí a se kterou vaří. Nemít záchod také znamená nemít soukromí, což v chudých zemích ohrožuje obzvláště ženy. Darujete-li záchod, dáváte lidem nejen zdraví, ale i důstojnost.

Koza

Tohle není jen tak obyčejná koza. Umí totiž lidem z chudých oblastí změnit život k lepšímu. Dává zdravé mléko. Každoročně bude mít několik kůzlat, takže za pár let bude z jedné kozy pěkné stádo, které uživí ještě více lidí. Prodejem kůzlat a mléka si rodina vydělá na další potřebné věci, potraviny a léky. Malá neposedná koza, kterou darujete lidem v nouzi, zkrátka dokáže zázraky.

(Zdroj: www.skutecnydarek.cz)

Na světě je mnoho lidí, kteří si nemohou koupit sladkosti z automatu.

Nemají na to peníze a nemají ani automaty. Soucítíš-li s nimi, můžeš jim pomoci.

Jako třída můžeš změnit život jednomu dítěti, nebo dokonce celé rodině. Podívej se na to, co sis chtěl/a původně koupit za svých 20 korun. Opravdu to potřebuješ?

Není lepší pomoci někomu v nouzi? Jdeš se třídou do toho?

STAVBA VĚŽE

Tato aktivita se realizuje i ve velkých firmách, aby se jejich pracovníci naučili spolupracovat.

★ **Aktivita 1:** Každá skupina dostane od učitele stejný materiál. Úkol je jednoduchý: **postavte v určeném čase co nejvyšší věž tak, aby se na jejím vrcholu udržela deset vteřin plastová karta.** Spolupracujte, snažte se probrat všechny nápady a pomáhejte si.

★ Aktivita 2:

Zkus se vyjádřit ke dvěma výroky níže na základě této škály. Svě vyjádření okomentuj a uveď konkrétní příklady.

Rozhodně
souhlasím:
4 body

Spíše
souhlasím:
3 body

Spíše
nesouhlasím:
2 body

Rozhodně
nesouhlasím:
1 body

Výroky:

- A) • Moje skupina je schopna i náročnějších úkolů.
• Navzájem jsme si všichni pomáhali.
• Dokázali jsme se pochválit za dobré nápady.
• Všichni jsme odvedli přibližně stejný díl práce.
• Chtěl/a bych na dalším úkolu pracovat se stejným týmem.
- B) • Odvedl/a jsem tu nejlepší práci, kterou jsem uměl/a.
• Můj hlas měl stejnou váhu jako hlas ostatních v týmu.
• Cítím spoluzodpovědnost za výsledek práce naší skupiny.
• Moje nápady byly oceňovány.

🗨 Otázky:

1) Je něco, na čem by tvoje skupina mohla do příště zapracovat, aby probíhala spolupráce ještě efektivněji?

2) Napadá tě pár tipů a triků, které bys na základě dnešní zkušenosti mohl/a poradit ostatním, aby se jim lépe spolupracovalo?

Jestli se vám ve skupině povedlo postavit věž, na které vydržela karta deset vteřin, připiš si bod v oblasti **Chytrý občan**.

Namaluj dům

★ **Aktivita 1:** Ve dvojici si připravte papír a jednu tužku. Tu budete držet společně, každý jednou rukou. Namalujte vánoční stromek, aniž by kdokoliv z vás tužku pustil. Je zakázáno se na čemkoliv domlouvat – jak při práci, tak před ní.

🗣️ **Otázka:** Bylo to lehké?

★ **Aktivita 2:** Teď si připravte totéž, ale ve čtveřici. Platí ta samá pravidla: všichni musíte držet tužku a nikdo z vás nemůže mluvit. Namalujte dům se zahradou, psem a boudou.

DESET ZLATÝCH PRAVIDEL KOOPEŘACE

★ **Aktivita:** Přečti si všechna pravidla a poté střídavě (ve dvojici nebo skupině) řekni spolužákům, jak jim rozumíš.

K pravidlům se můžete kdykoliv vrátit po nějaké týmové práci a projít si, která z nich jste dodržovali, která ne a proč.

- 1 Můj základní postoj je: „Já jsem O. K., ty jsi O. K.“ (Eric Berne)
- 2 Každý má určité představy, které musí umět nabídnout, protože jsou důležité.
- 3 Každý má zcela speciální schopnosti, které jsou pro tým užitečné.
- 4 Každý je odpovědný za to, co dělá, ale také za to, co nedělá. (Voltaire)
- 5 Respektuji mínění druhých.
- 6 Nikdy nepouštím ze zřetele cíl.
- 7 Čím více souhlasím s prací ostatních, tím lepší bude výkon skupiny.
- 8 Tvořivost je lepší než jednokolejnost.
- 9 Konflikty, jsou-li produktivně urovnány, podporují výsledky skupiny.
- 10 Svět má hádanky, ale má stejně tolik řešení – stokrát krásnější než hádanky. (Martin Liechti)

(Zdroj: Belz, H. a Siegrist, M.: Klíčové kompetence a jejich rozvíjení, 2015)

Jestliže dokážeš vysvětlit alespoň pět pravidel, připiš si bod v oblasti **Analytik**.

ČÍ JSOU TY HRAČKY?

★ **Aktivita:** Představ si situaci, že jsi v dětském pokoji, který patří dvěma sourozencům: klukovi a holce.

1. Rozděl hračky na dvě skupiny, jednu spíše „klučičí“ a druhou spíše „holčičí“, a napiš do sešitu, která komu patří.
2. Zamysli se, co tě k takovému rozdělení vedlo, a své zdůvodnění zapiš.

🗣️ Otázky:

1. Setkal/a jsi se někdy s tím, že by tobě nebo někomu jinému bylo zakázáno něco dělat na základě pohlaví?
2. Zamysli se. Když jste si hráli kluci a holky dohromady, jakou hračku jste si nejčastěji vybírali? Proč?
3. Hrál/a sis někdy s „opačnou“ hračkou? Jaké to bylo?

TÁBOŘENÍ: ROZDĚLENÍ ÚKOLŮ

Představ si, že vaše třída jede na školní výlet, kde budete tábořit.

Každý by měl přiložit ruku k dílu, to je jasné. Kdo se ale na různé druhy práce hodí nejlépe?

★ **Aktivita:** Napiš si úkoly do sešitu pod jednotlivými čísly a doplň k nim jména spolužáků/spolužaček.

1. Někdo by měl vybrat místo, kde se bude tábořit. Bude to...

2. Dobré je založit oheň. Vezme si to na starost...

3. Dřevo bude řezat/štípat/nosit/shánět...

4. Někdo musí s kotlem pro vodu. Nejlépe to zvládne...

5. Budeme vařit čaj. Chtělo by to malinové listí nebo bezový květ. Najít a natrhat ho půjde...

6. Každý si staví svoje stany ve dvojicích, ale čtyři lidé by měli postavit hospodářský stan. Budou to...

7. Potřebujeme také postavit stožár! Jaká čtveřice to zvládne?

8. Na stožár musíme navrhnout a ušít vlajku. To udělá...

9. Možná bychom mohli začít připravovat jídlo. Přivezli jsme brambory, potřebujeme dva lidi na škrábání...

🗨 **Otázky: 1.** Co tě vedlo k tomu, že jsi úkoly rozdělil zrovna takto?

2. Rozhodoval/a ses na základě schopností, nebo známostí?

3. Kolik z vás má v úloze 8 kluka? Kolik z vás má v úloze 7 holku? Proč tomu tak je?

Svůj výběr pro tyto otázky vysvětli.

GRAFFITI: vandalismus, nebo umění?

★ **Aktivita 1:** Přečti si rozhovor s Michalem Filákem (alias ProroKem).

Jaké byly tvé začátky?

Začátky jsou vždycky těžké, ale asi nejdůležitější je uvědomit si, zda to chceš mít jen jako koníček, anebo něco víc. Protože ty peníze a čas, který do toho investuješ, už ti nikdo nikdy nevrátí. Já si do teď nějak nepřipouštím, že mám talent (smích). Člověk se učí a vyvíjí celý život, já jsem sám podle sebe stále teprve v začátcích i přes to, že u sebe za tu dobu samozřejmě vidím velký posun. Bude to i tím, že jsem byl k malování/kreslení vedený od malička. Studoval jsem Střední uměleckoprůmyslovou školu v Uherském Hradišti, obor užitá malba.

Co na to rodiče?

Rodiče mě v tom podporovali od malička, ale musím říct, že mě k tomu vedl hlavně otec, který ve mně nejspíše viděl určitý potenciál. Pamatuju si, když mi několikrát řekl, že mám něco nakreslit a ať to mám hotové, než se vrátí z obchodu. Vzal jsem průhledný papír a hezky jsem to obkreslil (smích).

Byl nějaký zlom, kdy ses rozhodoval, co dělat?

Samozřejmě, zlom nastal po střední, kdy člověk vklouzne do reality, přestane být závislý na rodičích a zjistí, že život není úplně jednoduchý, ale jaký si to uděláš, takový to máš. Já totiž na střední fakt nad ničím moc nepřemýšlel a po absolvování střední školy, jsem si byl jistý, že chci začít tetovat. Udělal jsem si i kurz, ale pak jsem zpětně objevil kouzlo sprejů a bylo mi jasné, kam chci směřovat. Ohledně graffiti/streetartu je celkem těžké se prosadit na takovou úroveň, aby tě to dokázalo uživit. Hlavně u nás v ČR, kde je to zatím stále z velké většiny u lidí bráno pouze jako vandalismus.

Považuješ graffiti za vandalismus? Využíváš jenom oficiální místa pro tvorbu?

Určitě nepovažuji. Pro mě je v tom mnohem víc, než si většina lidí myslí. Ale tak myslím, že každý si na to udělá svůj obrázek. Jsou věci, o kterých bych určitě neřekl, že je to umění, a občas nechápu, jak někdo může pomalovat třeba nějakou památku. Tím, že se nyní snažím soustředit na to, aby mě malování mohlo živit na plno, jsou to vždy oficiální místa s povolením od majitele.

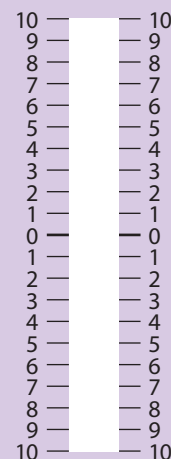
(Zdroj: www.regionvalassko.cz)

★ **Aktivita 2:** Označil bys graffiti za vandalismus? Urči na stupnici hodnotu, ke které se přikláníš! Debatujte o tom ve třídě, vyslechni si názory spolužáků.

🗣️ **Otázka:** Co musí podle tebe splňovat graffiti, abychom ho mohli považovat za umění?

UMĚNÍ

VANDALISMUS

★ **Aktivita 3:** Podívejte se na obrázky a pokuste se ve dvojici nebo ve skupině rozhodnout, co patří k umění a co je vandalismus. Své odpovědi zdůvodněte.

LIDSKÁ PRÁVA

★ **Aktivita 1:** Vyber pět lidských práv, každému přiřaď jednu nálepku a zapiš do sešitu vysvětlení.

LIDSKÁ PRÁVA:

- Právo na život
- Právo na rodinu
- Právo na ochranu zdraví
- Právo na přiměřenou životní úroveň
- Právo na vzdělání
- Právo vyjadřovat svůj názor
- Právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání
- Právo na soukromí
- Právo na ochranu před týráním
- Právo ženit se a vdávat se
- Právo vlastnit majetek
- Právo na stěhování osob
- Právo na svobodu projevu
- Právo na svobodu shromažďování a sdružování
- Právo na jídlo, pití a bydlení
- Právo na příznivé životní prostředí
- Právo na odpočinek a volný čas

Lidská práva jsou zakotvena v dokumentu, který nese název **Listina základních práv a svobod**.
Listina vznikla roku 1991 a je součástí ústavního pořádku České republiky.

NÁLEPKA:

- A) Právo, které mi nikdo nijak odebrat nemůže
- B) Právo, které pro mě nemá smysl
- C) Právo, které mi někdo porušuje
- D) Právo, u kterého vím, že je jiným lidem odíráno
- E) Právo, o které bych nechtěl přijít

★ **Aktivita 2:** Podívej se na obrázek a zkus uhodnout, která práva jednotlivé symboly reprezentují.

★ **Aktivita 3:** Vyber si pět lidských práv a pokus se vytvořit vlastní symboly, které by je podle tebe výstižně charakterizovaly.

VLÁDA MIMOZEMŠŤANŮ

Představ si, že na Zemi přistáli mimozemšťané. Na jejich planetě vládne absolutní mír, lidé se navzájem respektují, a proto nepotřebují mít práva zakotvena v listinách.

My Češi máme lidská práva uvedena v Listině základních práv a svobod. Mimozemšťané tvrdí, že by bylo dobré, aby se Země stala také přátelskou planetou, ve které není tak dlouhá Listina potřeba.

Navrhují, abychom si vybrali pouze pět nejdůležitějších práv, která by podle nás měla v Listině zůstat zakotvena.

★ Aktivita:

Kterých pět práv bys vybral/a ty? Sepiš si je.

Pokus se obhájit svůj výběr před zbytkem třídy např. formou krátké reportáže, reklamy nebo plakátu.

Výběr vhodné formy prezentace je na tobě.

Celá třída se pak musí dohodnout, která práva v Listině ponechá.

Pokud je alespoň jedno z práv, které jsi vybral/a, v konečném výběru celé třídy, připiš si bod k dovednostem PR manažera.

- Právo na život
- Právo na rodinu
- Právo na ochranu zdraví
- Právo na přiměřenou životní úroveň
- Právo na vzdělání
- Právo vyjadřovat svůj názor
- Právo na soukromí
- Právo na ochranu před týráním
- Právo ženit se a vdávat se
- Právo vlastnit majetek
- Právo na stěhování osob
- Právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání
- Právo na svobodu projevu
- Právo na svobodu shromažďování a sdružování
- Právo na jídlo, pití a bydlení
- Právo na příznivé životní prostředí
- Právo na odpočinek a volný čas

OBČANKA 6 – Chytrý občan

- Baví tě být v hodině aktivní?
- Pracuješ rád/a ve dvojicích nebo ve skupinách?
- Dáváš přednost svěžím zážitkům před pasivním sezením v lavici a učením se zpaměti?
- Zamýšlíš se rád/a nad zajímavými tématy?
- Máš zájem naučit se nahlížet na svět s otevřenou myslí?
- Chceš si osvojit nové hodnoty a postoje, které tě skvěle připraví pro tvé budoucí povolání?
- Chceš se naučit rozlišovat mezi kvalitními a nekvalitními zdroji informací?

**Pokud alespoň na některé otázky odpovíš ANO,
pak držíš v ruce tu správnou učebnici.**

Pojďme
to zkusit
jinak...

Mějme z učení
opravdovou
radost...

Dejme
šanci otevřené
didaktice...

ISBN: 978-80-7563-312-5

9 788075 633125